

LIMONADA SLOVENICA

VINKO MÖDERNDORFER

1. PREDSTAVITEV KRAJA IN ČASA DOGAJANJA:

Natančen čas ni naveden, predvidevamo pa lahko, da se besedilo nanaša na politično dogajanje iz leta 1996, ko so imele v Sloveniji leve (LDS) in desne (SDS, SLS, SKD) stranke po 45 glasov, Janez Drnovšek pa na koncu ponovno dobi mandat in sestavi vlado. To časovno obdobje prav tako sovпада z mandatom ameriškega predsednika Billa Clintona (1993-2001), s katerim naj bi se dramski lik rokoval. Kraj dogajanja: Slovenija-tiskovna konferenca, Vasilijev dom, pisarna Počivavška.

2. PREDSTAVITEV GLAVNIH OSEB:

- **VASILIJ:** Star je 45 let. Po poklicu je profesor, ekonomist in znanstvenik. Dvajset let je živel v ZDA, sedaj pa se je vrnil, da bi napisal knjigo o ekonomskih odnosih na prehodu iz socialističnega v tržno gospodarstvo. Je resen, izobražen in uglajen gospod, ki je sposoben iskritega in bistrega humorja, tudi na svoj račun. Dolgo bivanje v tujini ga je spremenilo tako, da na družbeno življenje gleda s humorjem in distanco in ni tako izrazito slovenski.
Ob študiju je začel slepeti, saj je ima okvaro mrežnice. Kljub temu pa se obnaša, kot da popolnoma normalno vidi, saj pri hoji ne uporablja palice, ampak si pomaga s štetjem korakov, vonjavami, tipanjem in sluhom.
Ko spozna sekretarko Heleno, se hitro zaljubi vanjo. Prizna ji, da je slep. Potem ga prepriča, naj se ne pridruži Počivavšku.
- **ALAN MCCONNELL:** Je mlad ameriški študent in tajnik profesorja Vasilija. Sicer pa Vasiliju pomaga tudi tako, da mu kuha. Zna govoriti slovensko, vendar zelo slabo. Všeč mu je ameriški način življenja, vendar hoče vseeno spoznati Slovenijo.
- **ROZALIJA:** Je Vasilijeva mama, ki hoče, da bi Vasilij za vedno ostal v Sloveniji. Prepričana je, da ne more živeti brez nje, zato ga neprestno s svojim možem obiskujeta. V tem času pa se ves čas z njim krega. Vasilija kliče lubči, čeprav njemu to ni všeč.
Rojena je bila na Primorskem, in sicer v Goriških Brdih.
TONE: Je Vasilijev oče, ki je po rodu Dolenjec. Vasilija kliče mali, čeprav njemu ni všeč.
- **SEKRETARKA HELENA:** Je lepa, mlada, pametna, spletkarska in zvita ženska. Je tudi zelo ambiciozna. Do višjega položaja skuša priti na vsak način. (Počivavšku masira stopala, mu ne skuša ugovarjati). Skupaj z Gabrielom urejata Počivavškove umazane posle. Da bi njihova stranka zmagala na volitvah, se poigra z lastnimi in Vasilijevimi čustvi. Na tiskovni konferenci pa ga Helena osmeši, s tem pa osmeši še sebe.
- **DR. FRANCE POČIVAVŠEK:** Je predsednik stranke in šef sekretarke Helene, ki je hkrati 5-krat zmagal na volitvah za predsednika. Lahko bi rekli, da je večni predsednik. Je samovšečni politični voditelj, ki nosi rdeče nogavičke kot edini znak pripadnosti komunizma. Je eleganten debelušnež, ki spletkari in hoče storiti vse, da bi ponovno prišel na oblast. Sprva hoče na svojo stran pridobiti Vasilija, na koncu pa vsej Sloveniji pove, da je kandidat nasprotne stranke slep.
Je zahrbtnen, hinavski, rad spletkari.
- **GABRIEL URBAN:** Je počivavškov osebni tajnik in opravlja uradniško delo. Je precej lisjaški in je nezadovoljen s svojim položajem v svetu ter politiki. Stremi po napredovanju. Je izdajalec, saj hodi govorit o Počivavškovih namerah k Kremžarju. Kljub temu pa globoko v sebi je pošten človek, saj ima moralne vrednote in jih spoštuje, hoče izboljšati svet.
- **VLADO KREMŽAR:** Je gromovniški politik, malce robusten, a vendar ne neobčutljiv. Je zelo sposoben in ambiciozen ter pravi borec ne glede na rezultat. Je odločen, da tokrat ne bo pustil

Počivavšku zmagati. Za doseg tega cilja je pripravljen sklepati kompromis, vendar le v svojo korist. Je eden izmed desnih hrbteničarjev.

- ANTON TOMAŽINČIČ: Je etno politik, ki prisega na tradicionalne vrednote, kot so red, družina, pokončnost. Sodi med hrbteničarje. Je eden tistih, za katere nikoli ne vemo, kdaj misli resno in kdaj ne. Velja za krepostnega dolgina s kronično sklenjenima rokama v naročju.
- ALOJZIJA GRANDOVEC: Je emancipiranka, polna energije. Fizično je malce močnejša, vendar zelo kompaktna oseba v vseh pogledih. Vedno je oblečena v moško obleko. Bila je že 4-krat poročena in ločena. Volilcem je obljubljala nemogoče zadeve, ki jih nikoli ne bi izpolnila.

3. OBNOVA:

V prvem dejanju spoznamo zasebno zgodbo uglednega ekonomista Vasilija, ki se po 20 letih vrne iz Amerike nazaj v Slovenijo. Z njim živi tudi njegov pomočnik Alan McConnell, ki slabo govori slovensko. Na obisk pridete Vasilijeva mama in oče, ki kot po navadi zamudita in obisk začneta s preprirom, kdo je kriv. Čeprav je Vasilij odrasel moški, starša z njim ravnata kot z otrokom (mama: *lubči*, oče: *mali*). Skupaj si ogledajo oddajo na CNN, kjer se Vasilij rokuje z ameriškim predsednikom. Starša sta nanj zelo ponosna. V tem dejanju prav tako izvemo, da je Vasilij slep. Za darilo dobita vsak svoj kip svobode. Druga dogajalna raven v tem dejanju pa je povezana z dogodki v skupščini. Dosedanji predsednik Počivavšek upa, da bo še šestič postal predsednik vade, vendar pa štetje glasov pokaže, da imata tako vladajoča stranka kot opozicija (Kremžar, Tomažinčič, Grandovec), vsaka po 50 glasov. To štetje glasov požene dogajanje v tek. Sekretarka Helena skuje načrt in ga zaupa predsedniku na samem, predvaja mu namreč posnetek rokovanja ameriškega predsednika s slovenskim ekonomistom. Predlaga, naj postane predsednik nekdo tretji, ki ga bosta podprli obe opoziciji, ki mu je tujina izrekla priznanje, iz ozadja pa bi Počivavšek še naprej vodil politično igro. Počivavškov tajnik Gabriel Urban to strategijo izda Kremžarju. . na vratih Vasilijevega stanovanja se pojavi sekretarka Helena. Začne se zaplet, saj obe politični opciji skušata pridobiti skupnega kandidata na svojo stran.

Drugo dejanje se odvija na Vasilijevem domu, kjer predstavniki politične elite, ne da bi vedeli drug za drugega, obiskujejo Vasilija in ga skušajo prepričati, naj postane njihov predsedniški kandidat. Alan obiskovalcem pripravlja limonado, ki pa je vedno prekislja. Prva obiskovalka je sekretarka Helena, ki skuša omrežiti Vasilija s poznavanjem ekonomije in z vedno bolj drzno erotiko, ki pa ni ravno učinkovita, saj je Vasilij ne vidi. Ko Helena prepozna Kremžarjev glas na vratih, se skriva v omaro. Tudi Kremžar pove, da Vasilija zelo ceni in da ga potrebujejo v stranki, a v istem hipu se na vratih pojavi Tomažinčič in Alojzija Grandovec, zato se Kremžar skriva na balkon. Tudi nova obiskovalca Vasiliju pihata na dušo, nato pa izgineta v spalnico, saj se na vratih pojavita mama in oče, ki sta pozabila darilo, a takoj spet odideta. Iz svojih skrivališč pokukajo politiki, a se zopet skrijejo, saj vstopi Počivavšek. Vasilija skuša podkupiti. Vrneta se pozabljiva mama in oče, zato se Počivavšek skriva na balkon, kjer je že Kremžar, zato pride do prepira in prerivanja. Iz spalnice prideta Alojzija in Anton, iz omare pokuka sekretarka Helena. Nad celotnim dogajanjem se Vasilij zabava. Vedno bolj jezni Alan pa vse nažene ven.

Tretje dejanje se odvija na istih prizoriščih, kot prvo dejanje. Medtem ko Počivavšek razmišlja, kdo jih je izdal, je Helena prepričana, da je edina možnost za zmago, da Vasilija pridobijo na svojo stran, opozicijo pa zamotijo. Obe politični opciji se prvič zedinita, da so potrebna skupna pogajanja ob jedači in pijači na Krasu. Gabriel Urban obiše Vasilija in ga skuša prepričati, da bi skupaj ustanovila stranko (nacionalno s svetovljanskim) in napove, da ga bo Helena poslušala omrežiti, kar se tudi zgodi. V trenutku ljubezenskega hrepenenja pristane, da pridruži politiki, na strani Kremžarja, saj ga Helena napelje na misel, da ga bo Počivavšek samo izrabil. Na tiskovni

konferenci, kjer poteka predstavitev novega kandidata Počivavšek z besednimi igrami napeljuje na Vasilijevo slepoto. Vasilij prizadeto vstane, odide iz dvorane in medtem krili z rokami ter nehote oklofuta politike, mimo katerih gre.

Komedija se konča z epilogom, ki se odvije na Vasilijevem domu. Vasilij polni kovčke, saj bosta z Alanom odpotovala nazaj v Ameriko. Helena se pride posloviti in razkrije razplet politične zgodbe, Počivavšek namreč spet postane predsednik. Vasiliju podari lectovo srce z besedami: *"Prinesla sem ti ga, da ne boš mislil, da smo v domovini brez srca."* Prideta tudi oče in mama, ki se zopet prepirata, ob pogledu na Heleno pa mama takoj pomisli, da si je Vasilij našel dekle. Nato se skupaj odpravijo na letališče.

4. POVZETEK IN KOMENTAR POLJUBNEGA ODLOMKA IZ DELA:

Drugo dejanje se odvija na Vasilijevem domu, kjer predstavniki politične elite, ne da bi vedeli drug za drugega, obiskujejo Vasilija in ga skušajo prepričati, naj postane njihov predsedniški kandidat. Alan obiskovalcem pripravlja limonado, ki pa je vedno prekisla. Prva obiskovalka je sekretarka Helena, ki skuša omrežiti Vasilija s poznavanjem ekonomije in z vedno bolj drzno erotiko, ki pa ni ravno učinkovita, saj je Vasilij ne vidi. Ko Helena prepozna Kremžarjev glas na vratih, se skriva v omaro. Tudi Kremžar pove, da Vasilija zelo ceni in da ga potrebujejo v stranki, a v istem hipu se na vratih pojavi Tomažinčič in Alojzija Grandovec, zato se Kremžar skriva na balkon. Tudi nova obiskovalca Vasiliju pihata na dušo, nato pa izgineta v spalnico, saj se na vratih pojavita mama in oče, ki sta pozabila darilo, a takoj spet odideta. Iz svojih skrivališč pokukajo politiki, a se zopet skrivajo, saj vstopi Počivavšek. Vasilija skuša podkupiti. Vrneta se pozabljava mama in oče, zato se Počivavšek skriva na balkon, kjer je že Kremžar, zato pride do prepira in prerivanja. Iz spalnice prideta Alojzija in Anton, iz omare pokuka sekretarka Helena. Nad celotnim dogajanjem se Vasilij zabava. Vedno bolj jezni Alan pa vse nažene ven.

drugo dejanje je tako polno skrivanja, odpiranja in zapiranja vrat, tekanja sem ter tja, prepiranja, prerivanja, kar ustvari razgibano situacijsko komiko.

5. ZUNANJA ZGRADBA BESEDILA:

Besedilo je sestavljeno iz treh dejanj. Prvo dejanje je razdeljeno na 2 ravni, zasebno in javno. Sestavlja ga 10 prizorov. Drugo dejanje vsebuje sedem prizorov in se v celoti odvija na Vasilijevem domu, tretje pa devet in se odvija na istih prizoriščih kot prvo dejanje. Komedija se konča z epilogom, ki vsebuje le en prizor.

6. ZVRSTNO-VRSTNA OZNAKA BESEDILA:

Drama-satirična komedija.

7. MNENJE O KNJIGI:

Kljub temu, da nisem pristaš političnih vprašanj in besedil, ki govorijo o politiki, se mi je zdelo besedilo zelo zanimivo in komično. Všeč mi je bila vedrost besedila, ki jo je v komedijo vnesel dramski lik Alan McConnell, s svojimi komičnimi pripombami (besedna komika), ki temeljijo na neznanju slovenščine, hkrati pa poskrbi tudi za prikaz medkulturnih razlik in stereotipov. Glede na resnost teme besedila, je komedija aktualna za trenutne politične razmere na slovenskem in drugod po svetu.